

א. יש מפרשים בדעת רש"י, שמצד עיקר הדין היא חוצצת על הבלוע בתוכה, והנוגע בכלים הבלועים בה ובכנס למקדש – פטור, אלא שלכתחילה החמירו שלא תחצוץ, כיון שמטמאה טו"א).
ב. בישראל ששחט שני סימנים טהורה, ומפרכסת – יש אומרים שהרובעה פטור. עתוס' לעיל עד: ד"ה למעוטי; חזון איש ריד. וע' רש"ש שתלה שאלה זאת במחלוקת הראשונים).

דפים קכא – קכב (קכד)

קצ. בשר שנשתייר בעור – האם הוא בטל לעור, או נידון כבשר לענין קבלת טומאה, בטומאת אוכלין ובטומאת נבלות?

בשר שפלטתו סכין אצל העור, ואין בו כזית במקום אחד – לסתם מתניתין, אינו נחשב כאכל ואינו מטמא. ואולם אם חישב עליו לאכילה – מטמא טומאת אוכלין. חישב על מקצתו, או שמקצתו פלטתו היה (כלומר שנידלדל מן הגוף ע"י נשיכת כלב וכדו') ומקצתו פלטתו סכין – אינו מטמא טומאת אוכלין בפני עצמו (כי אין באותו מקצת שחישב או שפלטתו היה, כביצה. רש"י. וי"מ באופן אחר) אבל מצטרף אותו מקצת עם הבשר. טומאת נבלות – אינו מטמא כלל, שהרי מעיקרו אינו כבשר אלא בטל לעור – כדעת ר' עקיבא. ואפילו כנסו האדם לכמה חצאי זיתים יחדיו. ואין חילוק בזה בין פלטתו היה לפלטתו סכין – אינו מטמא ט' נבלות.

אבל לר' יהודה (ולר' ישמעאל), אם כנסו האדם למקום אחד – דינו כבשר ומקבל טומאה מהתורה. ואם לא כנסו האדם, (אלא ע"י תינוקות וכדו') – בטל לעור. (לרש"י, חילוק זה אמור גם לענין חיוב משום נבלה (וכמו שהסבירו זאת בתורא"ש ובמרומי שדה). והתוס' כתבו שלענין חיוב נבלה אין שום חילוק אם כנסו אם לא, אלא חייבים עליו בכל אופן (תורא"ש) ורק לענין טומאת נבלות קיים חילוק זה. (ואם פלטתו היה – לר' ישמעאל (קכד). בכל אופן אינו בטל לעור, והנושא – נטמא. אבל פלטתו סכין, אם לא כנסו למקום אחד – אינו בטל. עפ"י גמרא להלן קכד. ותוס' שם). ומבואר מדברי התוס', שגם לרבנן חייבים עליו משום נבלה, הגם שלענין טומאת אוכלין נחשב כעץ.

חזו"א – ריד. ע"ש בהסבר הרב.

פלטתו היה – אפשר שדינו כבשר לטמא טומאת נבלות, אפילו אינו כנסו כולו במקום אחד. עפ"י תוס'. וכן דעת הרמב"ן והר"ן).

יש כזית בשר במקום אחד – אינו בטל לעור, ומטמא טומאת נבלות לכולי עלמא. הלכך הנושא את העור – נטמא. (משנה קכד. ויש חולקים שאין טומאת משא אלא כששני החלקים מחוברים, ע"ש). ישנן דעות (עולא בשם ריו"ח, וכן רבין וכל נחותי – להלן קכד. אך לא אמרו כן בדעת ר' יהודה. תוס' שם) שאם פלטתו סכין, והוא מרודד (= רקוע, דק וקלוש) – הריהו בטל לעור.

דף קכב

קצא. א. אלו עורות מן הבהמות והחיות, מטמאים כמו בשר?

ב. עורות השרצים – האם הם כבשרים?

ג. עור האדם – האם הוא מטמא כבשרו?

ד. עורות המטמאים שהתחילו לעבדם – האם הם עדיין מטמאים?

א. עורות חיות המטמאים כבשר: עור חזיר של ישוב. ר' יהודה אומר: אף עור חזיר הבר, (ססובר שגם הוא רך ונאכל);
 עור חטרת (= דבשת) של גמל הרכה, כלומר שעדיין לא טענה משא. (הגיע זמנה לטעון ולא טענה, לא הגיע זמנה וטענה – 'תיקו');
 עור הראש של עגל הרך – לר' יוחנן, הגדרת 'עגל הרך' – כל זמן שהוא יונק, אפילו אחר שנתו הראשונה. ועולא אומר: דוקא אם הוא בן שנתו ויונק. (כ"ה לפהתוס'). וכמה ראשונים מפרשים שלעולא נשאר הספק, שמא כוונתו תוך שנתו בין יונק בין שאינו יונק. וכתבו שהלכה כר' יוחנן, שהוא רבו של עולא). – זהו לדעת תנא דמתניתין, אבל ר' יוחנן הורה להלכה שעור זה אינו מטמא.
 וכן עור בית הפרסות – לרב, בית הפרסות ממש ולר' חנינא, רכובה הנמכרת עם הראש; עור בית הבושת; עור השליל – מטמאים כבשרם. ולר' יוחנן, להלכה אינם מטמאים.
 עור שתחת האליה – כבשר.

ב. עור האנקה, והכח, והלטאה, והחומט – מטמאים כבשרם. ולפי מה ששנה רב, הוא הדין עור התנשמת. (התנשמת – לרבות עורותיהם כבשרם. ודוקא אלו המנויים בסמוך, ולא הקודמים להם בכתוב, החולד העכבר והצב, למינחו – הפסיק ביניהם). ולתנא דידן, התנשמת אין עורה כבשרה, שאין עורה רך כבשר. ר' יהודה אומר: גם הלטאה עורה קשה וחלוק מבשרה, כחולדה. ר' יוחנן בן נורי אומר: שמונה שרצים שבתורה – עורותיהם חלוקים מבשרם ואינם מטמאים.

ג. עור האדם – מטמא כבשרו. ללשנא קמא דעולא: דבר תורה הוא טהור, אלא שחכמים גזרו עליו טומאה, שמא יעשה אדם עורות אביו ואמו שטיחים. וללשנא בתרא: מהתורה העור טמא כבשר. וכן הלכה. ואם עיבדו – טמא מדרבנן, משום הגזרה.

ד. עורות עבודים, שהילך בהם כדי עיבוד (עיבוד קצת. רש"י), שהוא ארבעה מילין – אינם מקבלים טומאה (מלבד עור האדם, כאמור). ואם טלאם לקופתו, שעשה בהם מעשה לבטלם – אפילו לא הילך, שוב אינם מטמאים.

דפים קכג – קכד

קצב. א. עור באמצע מהלך הפשטו – האם הוא מכניס טומאה לבשר, כאשר נגע בו טמא, או מוציא טומאה מן הנבלה לטהרות שנגע בהם?

ב. מהו הגודל הנצרך לקרע הטלית, כדי להוציאה מידי טומאתה?

ג. מהו גודל הקרע בעור, הנצרך להוציאו מידי טומאתו?

ד. תנור – מהו שיעורו המנימלי לקבלת טומאה בתחילת עשייתו? מהו שיעור השבירה הנצרך כדי לטהרו, או כדי שלא יהא ראוי לקבל טומאה?

א. המפשיט עור בהמה או חיה, דקה או גסה – החלק שעדיין לא הופשט, הריהו מכניס ומוציא את הטומאה, וכן מצטרף להשלים שיעור, כדין 'שומר'.

החלק המופשט – כאשר מפשיט באופן שהעור פשוט, כגון לצורך שטיח – אם הפשיט עד כדי אחיזה, דהיינו טפח כפול (ולא 'עד' בכלל. רמב"ם; הר' יעקב מאורליינש. עתוס') – טמא. (לרש"י, מדין 'יד', שמשמש לצורך המשך ההפשט. (או לטלטול הבשר. עתוס'). ותוס' הוכיחו שדינו כ'שומר', כיון שנשחב חיבור לעור שעל הבשר).